

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 21inf00013

Datum advies: 16 februari 2021	Onderwerp: Vragen raadsleden politieke avond 'Verordeningen eigen kracht'
Kennis nemen van: Beantwoording vragen raadsleden politieke avond 'Verordeningen eigen kracht'	
Status advies: openbaar	Argument: (indien niet openbaar)
Portefeuillehouder: R.W.M. Engels	Datum b&w-vergadering: 16 februari 2021
Betrokkenen bij voorstel extern:	Betrokkenen bij voorstel intern: J. Reuser (TSD)
Bijlagen:	

Kennis nemen van:

Beantwoording vragen raadsleden politieke avond 'Verordeningen eigen kracht'

KADER

Eigen Kracht gaat over de eigen mogelijkheden en het probleem oplossend vermogen van de jeugdige en/of ouders(s) om zelf of met personen uit het sociaal netwerk de opgroei en/of opvoedingsproblemen op te lossen (de jeugdhulpplicht :artikel 2.3 van de jeugdwet).

In het onderzoek naar de eigen kracht volgt de jeugdconsulent een aantal stappen:

1. Stel de hulpvraag vast.
2. Stel vast of sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en zo ja, welke problemen en stoornissen dat zijn.
3. Bepaal welke hulp naar aard en omvang nodig is.

Het volgende kan van de ouder zelf worden verwacht:

- Gebruikelijke hulp: alle gangbare hulp die een ouder geacht wordt te bieden.
- Bovengebruikelijke hulp: hulp die substantieel intensiever is dan wat gemiddeld gebruikelijk is bij gezonde kinderen van dezelfde leeftijd.

Uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 17 juli 2019 volgt dat bovengebruikelijke hulp ook onder eigen kracht kan vallen. Dit moet goed onderzocht worden aan de hand van de volgende vragen (= afwegingslader):

1. Is de ouder in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?

4. Ontstaan er geen financiële problemen in het gezin als de hulp door de ouder wordt geboden? M.a.w. zijn ouders voldoende in staat een inkomen te genereren om de jeugdige veilige en passende ondersteuning te bieden?

Punt 4, het onderzoek naar de financiële draagkracht van ouders, roept de nodige zorgen en bezwaren op bij raadsleden. Het belangrijkste bezwaar (zie ook bezwaar CDA) is dat ouders met voldoende financiële middelen geen aanspraak meer zouden kunnen maken op jeugdzorg en deze eventueel zelf zouden moeten betalen. Het gaat dan om een pgb. Dit is niet juist.

Waarom?

1. Het gaat allereerst om passende zorg voor de jeugdige. Hierbij dient altijd uit gegaan te worden van de behoefte en mogelijkheden van de jeugdige, welke ondersteuningsintensiteit en duur nodig is en of ouders voldoende eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen hebben om hun deel van de ondersteuning te kunnen bieden. Dit laat onverlet dat om de doelen van het kind te realiseren, aanvullende ondersteuning noodzakelijk kan zijn.
2. Het genereren van voldoende inkomen (financiële draagkracht) is één van de criteria van eigen kracht. Net zoals bovengebruikelijke zorg dit is. Is de zorg die de ouder biedt dusdanig intensief, dat dit leidt tot mentale overbelasting dan wel financiële problemen in het gezin, dan kan een maatwerkvoorziening worden ingezet.
3. Financiële draagkracht gaat dan niet over de vraag óf ouders over voldoende middelen beschikken om de benodigde jeugdzorg zelf te financieren, maar over de vraag of ouders binnen hun mogelijkheden en de doelen voor het kind, in staat zijn om deze zorg te bieden.
4. Bovengebruikelijke zorg maakt onderdeel uit van eigen kracht. Leidt bovengebruikelijke zorg niet tot mentale overbelasting dan wel financiële problemen, dan hoeft voor deze inzet geen maatwerkvoorziening verstrekt te worden.
5. Als de benodigde jeugdhulp in de vorm van zorg in natura niet beschikbaar is, dan ligt een pgb voor de hand.
6. Maatwerk is altijd het uitgangspunt, waarbij de behoeften van het kind voorop staan. De eventueel in te zetten maatwerkvoorziening moet dusdanig het tekort aan eigen kracht compenseren dat er weer sprake is van voldoende eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van de ouders.
7. In die situaties, waarbij én ouders de zorg kunnen leveren én deze zorg bijdraagt aan de doelen van de jeugdige én ouders daarvoor een deel van hun baan moeten opzeggen én het gemis aan inkomsten niet leidt tot financiële problemen, dan wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt.

Bovenstaand afwegingskader alsmede de richtlijnen van gebruikelijke zorg zijn de basis voor zorgvuldig onderzoek en als zodanig door de CRvB als voldoende zorgvuldig beoordeelt.

Vragen raadsleden d.d. 10 februari 2021 (CDA-Kloosterman)

Grootste bezwaar van het CDA tegen de 'eigen kracht' is dat gezinnen geen gebruik meer kunnen maken van de jeugdzorg omdat als er sprake is van voldoende eigen kracht ouders de duurdere voorzieningen zelf moeten bekostigen.

Vragen over onduidelijkheid rondom financiële draagkracht.

1. Toekenning jeugdvoorziening afhankelijk van inkomen ouders?
Dat is afhankelijk van de vraag welke jeugdhulp moet worden ingezet. Van ouders wordt verwacht dat ze alle noodzakelijke zorg bieden dat in hun vermogen ligt. Zijn ze in staat deze

te bieden en voldoet deze, dan hoeft het college geen jeugdhulp in te zetten. In welke mate ouders daartoe in staat zijn, wordt onderzocht aan de hand van het afwegingskader.

2. Toetsingskader; hoe financiële haalbaarheid toetsen?

De Nibud-normen komen nog het dichtst bij de mogelijkheid om een financiële toets mogelijk te maken. In recente jurisprudentie (ECLI:NL:RBROT:2019:52) is deze Nibudnorm gehanteerd en door de CRvB is voldoende deugdelijk bevonden. Dit is in de beleidsregel 'eigen kracht' opgenomen. Duidelijk moet zijn dat de inkomenstoets niet een afwijzingsgrond is voor een Pgb, maar juist een manier om te bepalen om een PGB toe te kennen. Ook is het zo dat de financiële draagkracht één van de criteria voor het bepalen of er voldoende eigen kracht is.

3. Is er nog verschil in verwijzing door huisarts of gemeente?

Zowel een huisarts als een gemeente kan een indicatie afgeven. Van de huisarts kan niet worden verwacht de eigen kracht te bepalen. Dit moet nog verder uitgezocht worden.

4. Geldt dit voor nieuwe of ook voor oude aanvragen?

Indien de raad besluit akkoord te gaan met de wijzigingen in de verordening, dan gelden deze voor alle aanvragen die na datum publicatie worden gedaan. Dit geldt ook voor herindicaties. Oude aanvragen vallen nog onder het oude regime.

Algemeen eigen kracht

1. Wie bepaalt of er genoeg eigen kracht kan worden ingezet?

In feite bepaalt de jeugdzorg consulent de eigen kracht op basis van het afwegingskader nadat een gesprek met de ouder van de jeugdige heeft plaatsgevonden.

2. Wanneer is eigen kracht toereikend en wanneer stopt en wanneer begint het? (BOB)

De jeugdwet gaat uit van eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van de ouder, zoals vastgelegd in de jeugdwet. Bepalend is de mate van belasting van de ouder in emotioneel en financieel opzicht. Pas als het probleemoplossend vermogen leidt tot overbelasting en deze aantoonbaar is, dan is een ouder niet meer in staat tot voldoende eigen kracht en is een maatwerkvoorziening nodig. Bovengebruikelijke zorg wil niet zeggen dat ouders niet in staat zijn deze zorg te leveren.

3. Wat zijn de consequenties?

Als de eigen kracht van ouders toereikend is dan wordt er vanuit gegaan dat ouders beschikken over voldoende probleemoplossend vermogen voor dat deel aan (zorg) taken dat van een ouder mag worden verwacht. Voor dat deel hoeft dan geen maatwerkvoorziening te worden ingezet. Is echter meer specifieke/ specialistische ondersteuning nodig, die de inzet van ouders overstijgen, dan kan een maatwerkvoorziening worden ingezet. Beschikken de ouders over onvoldoende probleemoplossend vermogen en is ook niet het sociaal netwerk in staat om bij te springen of compenseren algemene voorzieningen in onvoldoende mate, dan kan voor dat deel een maatwerkvoorziening worden ingezet.

4. Om hoeveel gezinnen gaat het?

In januari 2021 ontvangen 39 jongeren een pgb voor samen 49 actieve voorzieningen. Per 1 januari 2021 ontvangen in totaal 1098 jongeren 1932 voorzieningen in het kader van de jeugdwet. Van dit totaal ontvangt 3,5% een pgb.

5. Wat zijn de financiële gevolgen voor de gemeente Overbetuwe?

Dit is nog onduidelijk. Wel kan het betekenen dat bovengebruikelijke zorg niet meer in de vorm van een pgb vergoed wordt, tenzij deze intensieve taken leiden tot overbelasting en/of financiële problematiek en dus vermindering van eigen kracht.

6. Nibud normen; hoe doen andere gemeenten dat?

Voor zover nagegaan gebruikt de gemeente Deventer dit hulpmiddel. In Eindhoven wordt dit onderzocht.

7. Hoe borgt het college enerzijds de kwaliteit en anderzijds de financiële gevolgen?

(VVD)

Indien door ouders met een pgb externe zorg wordt ingekocht, dan dient deze zorg over dezelfde kwaliteit te beschikken als de zorg in natura. De zorg die ouders bieden dient doelmatig en efficiënt te zijn en een bijdrage te leveren aan het veilig en gezond opgroeien van het kind. Deze kwaliteiten zijn anders van aard dan die van zorgprofessionals wordt gevraagd.

8. Wat wordt bedoeld met eigen kracht?

Eigen Kracht gaat over de eigen mogelijkheden en het probleem oplossend vermogen van de jeugdige en/of ouders(s) om zelf of met personen uit het sociaal netwerk de opgroei en/of opvoedingsproblemen op te lossen (de jeugdhulpplicht :artikel 2.3 van de jeugdwet).

9. Als de wijziging wordt aangenomen, dan is het noodzakelijk om hierover goed te communiceren niet alleen naar ouders, maar ook naar de consulenten.

Vanzelfsprekend worden deze wijzigingen via de diverse kanalen gepubliceerd. Ouders worden hierover per brief geïnformeerd.

10. Is er een moment gepland om het gewijzigde beleid te evalueren?

Zodra deze wijziging van kracht is, zullen de effecten na een jaar worden geëvalueerd.

11. Geldt eigen kracht alleen voor pgb of ook voor zin?

De eigen kracht geldt zowel het pgb als zin. Aanvullend: zowel pgb als zin is een verzilveringsvorm van de noodzaak een maatwerkvoorziening in te zetten. Pas al duidelijk is dat de gevraagde jeugdhulp niet als zorg in natura kan worden geleverd, dan kan met een pgb de zorg door de ouder worden ingekocht.

Behandelend adviseur voor technische vragen: J. Reuser, tel.: 14 0481, email:
j.reuser@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos